

Sociaal veiligheidsplan

1. Inleiding

Het creëren van een sociaal veilig schoolklimaat is niet alleen noodzakelijk om goed te kunnen leren maar ook omdat het moet. Zorgen voor de sociale veiligheid van leerlingen én medewerkers is wettelijk verplicht, maar is eerst en vooral een principieel uitgangspunt van SKOBOS op basis waarvan SKOBOS opvang en onderwijs verzorgt.

Er zijn diverse wetten die verplichtingen stellen ten aanzien van aspecten van sociale veiligheid:

- Zo schrijven de [Arbowet](#) en de cao's onderwijs voor dat de werkgever verplicht is een beleid te voeren gericht op de bescherming van medewerkers tegen onder andere seksuele intimidatie, agressie en geweld en het voorkomen van ongewenst gedrag.
- De [Kwaliteitswet](#) zorgt ervoor dat scholen klachten moeten behandelen over onder andere ongewenst gedrag of het niet nemen van maatregelen gericht op de veiligheid.
- De [Wet bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs](#) (Melden aangifteplicht) heeft tot doel zedenmisdrijven in het onderwijs te voorkomen.
- Per augustus 2015 is daar (als gevolg van een aanpassing van de onderwijswetten Po en Vo) – de [wet Veiligheid op school](#) bijgekomen. Deze wet verplicht scholen beleid te voeren gericht op het aanpakken en voorkomen van pesten.

In de wet Veiligheid op school hebben schoolbesturen een vergaande inspanningsverplichting gekregen om een sociaal veilige schoolomgeving te realiseren. In de wet zijn de volgende drie verplichtingen vastgelegd:

- De school voert een actief sociaal veiligheidsbeleid;
- Er is op school een persoon met de volgende taken: coördinatie van beleid ten aanzien van pesten en aanspreekpunt in het kader van pesten: de persoon sociale veiligheid;
- Er is een monitoringsysteem m.b.t. de sociale veiligheid van leerlingen op school. Het monitoren gebeurt met een instrument dat een actueel beeld geeft.

De onderwijsinspectie ziet toe op naleving van de wettelijke verplichtingen. In het nieuwe toezichtkader 2017 is dit expliciet opgenomen.

Binnen SKOBOS heeft elk Kindcentrum een eigen sociaal veiligheidsplan. Een aantal hoofdstukken zijn uniform, conform beleid van SKOBOS. Een aantal andere hoofdstukken worden Kindcentrumspecifiek uitgewerkt.

2. Visie van de school

Op het gebied van sociale veiligheid vinden wij een fijne, veilige en prettige sfeer, voor alle betrokkenen belangrijk en daar werken we structureel aan. Veiligheid is één van de belangrijkste voorwaarden om tot ontwikkeling te kunnen komen. Vanuit een veilige omgeving en een veilig gevoel kunnen we een pedagogisch klimaat te scheppen waarin je jezelf kunt ontwikkelen en waarin je kunt leren wat je zelf belangrijk vindt. Die omgeving/ dat veilige klimaat creëren we door vanuit onze Daltonkernwaarden (vrijheid en verantwoordelijkheid, samenwerking, zelfstandigheid, effectiviteit en reflectie) veel aandacht te besteden aan samenwerken, samen spelen en samen vieren. In dit document geven wij aan hoe wij zorgen voor een veilig en positief pedagogisch klimaat. Wij vinden het belangrijk dat kinderen, ouders en medewerkers weten wat de grenzen zijn van onze school en hoe wij ervoor zorgen dat eenieder zich binnen deze grenzen veilig kan voelen.

3. Leerklimaat en pedagogisch handelen/school en omgangsregels

Om je veilig te voelen heb je vertrouwen nodig. Vertrouwen in jezelf, maar zeker ook in de ander en in de omgeving. Dit vertrouwen krijg je, als je weet waar je met elkaar aan toe bent. Vanuit de Daltonkernwaarde verantwoordelijkheid, betrekken wij alle betrokkenen bij het zorgen voor deze duidelijkheid en wijzen wij elkaar op de verantwoordelijkheid die je jegens jezelf en de ander(en) hebt. Naast het samen creëren van een veilige omgeving, door middel van duidelijke gedragsafspraken, zijn wij ook allemaal verantwoordelijk voor het handhaven en bewaken van ons fijne schoolklimaat en de veilige omgeving. Door het delen van deze verantwoordelijkheid zijn alle betrokkenen bewust bezig met het fijne (en dus veilige) schoolklimaat. Het is dus ook niet standaard dat alleen een leerkracht ingrijpt of oplossingen aandraagt. Dit doen we samen. We stimuleren onze kinderen ook te reflecteren op hun eigen handelen, 'Wat voelde ik?' 'Wat deed ik?' en 'Hoe zou ik het de volgende keer (kunnen) doen?'. Om op een goede manier te kunnen reflecteren en dus te kunnen werken aan ons schoolklimaat is het belangrijk dat je jezelf en de ander echt kent. Dat je weet hoe je, je tot elkaar verhoudt en hoe je wederzijds van elkaar afhankelijk bent, kortom hoe je aan elkaar relateert. Hier werken wij structureel aan.

Algemene uitgangspunten voor personeel en kinderen

Het pedagogisch klimaat is het geheel van aanwezige en gecreëerde omgevingsfactoren, die invloed hebben op het welbevinden van de kinderen, het personeel en de ouders. Het welbevinden heeft weer invloed op de ontwikkeling en het leervermogen. De leervoorwaarden en de persoonsvorming staan daarbij centraal.

Om de factoren die medebepalend zijn voor een goed en veilig pedagogisch klimaat vorm te geven doen onze leerkrachten het volgende:

- De leerkracht is het voorbeeld.
- De leerkracht stimuleert de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid bij de kinderen.
- De leerkracht geeft aandacht aan de kinderen en kan zich in hun situatie inleven.
- De leerkracht is authentiek en straalt van nature gezag uit.
- De leerkracht heeft vertrouwen in de kinderen. Hij/ zij ondersteunt het zelfvertrouwen van de kinderen, door hen het gevoel te geven dat ze het kunnen en aan te geven dat fouten maken mag.

- De leerkracht heeft respect voor de kinderen en bevordert het onderlinge respect tussen de kinderen.
- De leerkracht zorgt voor een ordelijke en functionele leeromgeving. Het geeft rust en veiligheid als de kinderen weten waar alles staat en welke functie het heeft.
- Er is een duidelijke structuur in de groep, die dienend is aan de rust en duidelijkheid. Kinderen weten waar ze aan toe zijn.
- De leerkracht formuleert heldere regels, dat schept duidelijkheid. Er zijn in de school duidelijke omgangsregels afgesproken.
- Alle leerkrachten hanteren zo veel als mogelijk positieve terminologieën. Positief gedrag wordt gezien, benoemd en beloond. Dit gebeurt op individueel, op groeps- en op schoolniveau.
- De leerkracht is consequent in zijn/ haar handelen.

4a. Taken en verantwoordelijkheden - SKOBOS

In het kader van het beleid sociale veiligheid en de operationele uitvoering is een groot aantal taken en verantwoordelijkheden te onderscheiden over diverse functies en taken:

- De voorzitter CvB is verantwoordelijk voor het totale beleid in het kader van de sociale veiligheid. Hij ontwikkelt die beleidsdocumenten die voor alle Kindcentra gezamenlijk van toepassing zijn. Hij monitort de verantwoordelijkheid van de directeuren in het kader van de sociale veiligheid. Hij stuurt de preventiemedewerker aan. Hij is verantwoordelijk voor de contracten met de externe vertrouwenspersonen en de uitvoering van dat deel van het beleid “vertrouwenspersonen binnen SKOBOS” dat hem betreft. Verder is de voorzitter CvB verantwoordelijk voor een aantal aan het sociaal veiligheidsplan gerelateerde zaken:
  - Arbobeleid, waaronder de tweejaarlijkse af te nemen risico inventarisatie vervangings-beleid;
  - Beleid m.b.t. BHV;
  - Beleid in het kader van privacy en AVG.
- De directeur van het Kindcentrum is verantwoordelijk voor het Kindcentrumspecifieke beleid en de operationele uitvoering van het totale beleid (bovenschools en Kindcentrum); hij/ zij stuurt interne vertrouwenspersonen aan, de coördinator sociale veiligheid en de aandachtsfunctionaris “kindermishandeling” voor zover die taak op het betreffende Kindcentrum toebedeeld is.
- De externe vertrouwenspersonen zijn verantwoordelijk voor uitvoering van het deel van het beleid “vertrouwenspersonen binnen SKOBOS” dat hen betreft.
- De interne vertrouwenspersonen zijn verantwoordelijk voor uitvoering van het deel van het beleid “vertrouwenspersonen binnen SKOBOS” dat hen betreft.
- De coördinator “sociale veiligheid” is een taak die intern in het Kindcentrum weggelegd is. De coördinator kan in persoon dezelfde zijn als de interne vertrouwenspersoon, maar dat hoeft niet. De coördinator “sociale veiligheid” heeft wettelijk gezien als taken: coördinatie van het beleid op schoolniveau m.b.t. pesten en het aanspreekpunt zijn voor ouders in het kader van pesten. De coördinator voert deze taken onder verantwoordelijkheid van de directeur uit en zorgt ervoor dat hij voor ouders herkenbaar en daarmee bereikbaar is.

4b. Taken en verantwoordelijkheden op AvontuurRijk

Soms zijn er vertrouwelijke onderwerpen of klachten waarbij de veiligheid in het gedrang komt die kinderen, ouders en/of medewerkers niet zomaar bespreken. Het eerste aanspreekpunt voor kinderen en ouders is altijd de groepsleerkracht. Mocht het voor hen niet mogelijk zijn met hem of haar te praten, dan kunnen zij contact opnemen met de directeur van AvontuurRijk, [Ralf Burggraaff](#). Wanneer blijkt dat ook de vraag of de zorg niet met de directeur besproken kan worden, dan benaderen zij de interne vertrouwenspersoon, [Ivet van Moorsel](#).

Wanneer kinderen, ouders en/of medewerkers liever contact hebben met een externe vertrouwenspersoon kunnen zij terecht bij:

- Wilfred van Nunen (pastoraal medewerker Oirschot) tel: 0499-570260
- Agnes Kuipers (huisarts Oirschot) tel: 0499-323106

Ook kan de preventiemedewerker van SKOBOS geraadpleegd worden: [Mariyana van Brunschot](#)

Wanneer er sprake is van pestgedrag op AvontuurRijk wordt er gehandeld via het anti-pestprotocol. Ivet van Moorsel (vertrouwenspersoon) is het aanspreekpunt pesten en coördinator van het anti-pestbeleid/de sociale veiligheid.

5. Preventieve activiteiten en programma's op school

Op AvontuurRijk wordt structureel aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling (SEO) door de Kanjertraining. Bij de Kanjertraining leren kinderen respectvol met zichzelf, elkaar en de school omgaan. En daar waar het even mis lijkt te gaan, leren kinderen elkaar op een rustige toon aanspreken, erop vertrouwend dat de ander het niet slecht bedoeld heeft. Kinderen leren zichzelf kennen aan de hand van vier gedragstypen. Het doel van deze training is dat kinderen positief over zichzelf en anderen leren denken. Het resultaat ervan is dat kinderen minder last hebben van sociale stress. In elke groep heeft de Kanjertraining al voor een 'manier van leven' gezorgd: kleuters hoor je roepen 'Stop, houd op met duwen.' en kinderen uit groep 5 lossen in de pauze een probleem samen op. De Kanjertraining geeft kinderen handvatten om in iedere sociale situatie goed te kunnen handelen. De Kanjertraining is oordeelvrij.

6. Monitoring

Op AvontuurRijk maken we gebruik van KanVAS (Kanjervolg- en AdviesSystem). Twee keer per jaar worden in de groepen 5 t/m 8 de leerlingenvragenlijsten en de docentenvragenlijst afgenomen. Daarnaast maken de kinderen een zogenaamd sociogram. Aan de hand van de uitslagen hebben wij een goed beeld van de sociale- en veiligheidsbeleving onder de kinderen. Daarnaast kunnen wij met de opgedane kennis goed inspelen op zaken die spelen in de klas of bij de individuele leerling. Tijdens de tweejaarlijkse groepsbespreking met de intern begeleider zijn deze uitslagen ook onderwerp van gesprek.

In de groepen 1 t/m 3 gebruiken wij het volgsysteem Looqin. Daarbij ligt de nadruk op welbevinden en betrokkenheid.

Tot slot houden wij ook minimaal iedere vier jaar een tevredenheidspeiling onder leerlingen, ouders en leerkrachten. In dit tevredenheidsonderzoek van Scholen met Succes zitten ook onderdelen die vragen naar sociale veiligheid en welbevinden. De resultaten daarvan worden zowel op bestuursniveau als op schoolniveau besproken. Op basis van de bespreking van deze resultaten wordt het beleid verder verbeterd.

7. Borging

Er bestaan binnen SKOBOS een aantal beleidsdocumenten en protocollen m.b.t. sociale veiligheid en veiligheid in het algemeen. Een aantal ervan zijn op SKOBOS-niveau vastgesteld en gelden voor alle Kindcentra. Een aantal anderen worden Kindcentrumspecifiek uitgewerkt. Daarnaast is er structureel aandacht voor sociale veiligheid tijdens de groepsbesprekingen, de bespreking van de KanVAS, functioneringsgesprekken, de RI&E en de tevredenheidspeiling.

Bijlagen

- [Klachtenregeling SKOBOS](#)
- [Schorsen en verwijderen SKOBOS](#)
- [Meldcode SKOBOS](#)